

# Anti-dumpingbeleid zonder protectionisme

R.J. van Wijngaarden\*

**H**et anti-dumpingbeleid van de Europese Gemeenschap heeft de laatste jaren blootgestaan aan kritiek uit verscheidene hoeken. Zowel juristen als economen zijn het er over eens dat het beleid protectionistische trekken vertoont. De meningen zijn echter verdeeld over de vraag hoe het beleid beter geformuleerd en toegepast kan worden. Dit artikel beschrijft hoe, door een andere benadering van schademarges en causaliteit, het anti-dumpingbeleid op een eenvoudige manier aangepast kan worden zodat het beter aan de doelstellingen voldoet.

## Dumping en anti-dumpingbeleid

Het met verlies verkopen van produkten om lokale producenten uit de markt te drijven en het vervolgens verhogen van de prijzen tot een winstgevend niveau staat bekend als dumping<sup>1</sup>. Het bestrijden van dumping door middel van heffingen is toegestaan onder GATT-regels indien voldaan is aan drie voorwaarden:

- er doet zich een substantiële toename van importgoederen voor;
- er is een substantieel prijsverschil tussen de geëxporteerde en de lokaal verkochte goederen;
- de dumping veroorzaakt schade (of dreigt schade te veroorzaken) aan lokale producenten.

### Doelstellingen

Anti-dumpingbeleid heeft als doel het bestrijden (of voorkomen) van deze schade. De Europese Gemeenschap heeft haar beleid neergelegd in EEG Verordening No. 2423/88<sup>2</sup>. Samengevat omvat het beleid de volgende stappen:

- het vaststellen van dumping: in navolging van de door de GATT gestelde regels moet een produkt als gedumpt worden beschouwd als de exportprijs lager is dan de 'normale waarde'. Het verschil tussen deze twee waarden wordt de *dumpingmarge* genoemd<sup>3</sup>;
- het vaststellen van 'wezenlijke schade' aan EG-industrieën: de verordening somt een lange lijst van factoren op (volume van de gedumpte importgoederen, algemeen prijspeil enz.) die in een onderzoek naar schade moeten worden betrokken;
- het vaststellen van een causaal verband tussen dumping en schade: schade die door andere factoren wordt veroorzaakt moet niet worden toegeschreven aan de gedumpte importgoederen. In geval van ontbrekende causaliteit kan er geen schade toegerekend worden;

- het beantwoorden van de vraag of het in het belang van de Gemeenschap is om te interveniëren: zelfs wanneer aan bovengestelde criteria is voldaan, dan nog moeten de instellingen van de EG toetsen of dumpingheffingen (op de lange termijn) voordeel op kunnen leveren voor consumenten en verwerkende industrieën.

De heffing wordt gelijk gesteld aan de dumpingmarge, tenzij de schademarge lager is dan de dumpingmarge. In dat geval wordt de heffing gelijk gesteld aan de schademarge. De heffing is dus nooit hoger dan de dumpingmarge en moet lager liggen indien dat voldoende is om de schade op te heffen. Van de 144 tussen 1987 en 1991 door de Europese Commissie behandelde anti-dumpinggevallen werden er 74 afgesloten met de oplegging van anti-dumpingheffingen<sup>4</sup>.

### Kritiek

Hoewel de import die getroffen wordt maar ongeveer 1 procent van de totale EG-invoer betreft, is het anti-dumpingbeleid uitgegroeid tot één van de belangrijkste en meest bekritiseerde handelsmaatregelen van de EG. De kritiek richt zich voornamelijk op het feit dat de EG de indruk wekt het beleid aan te passen aan de behoeften van de Europese industrie.

\* De auteur is verbonden aan het European Institute of Public Administration te Maastricht. Het artikel is op persoonlijke titel geschreven. De auteur dankt A. van Mourik, K. Peters, S. Raja Boean en C. van Wijnbergen voor hun commentaar op een eerdere versie van dit artikel.

1. W. Molle, *The economics of European integration; theory, practice, policy*, Dartmouth, 1990.

2. Verordening 2423/88, O.J. (1988) L209/1.

3. Artikel VI, par. 1, GATT.

4. Commissie van de Europese Gemeenschappen, *Tenth annual report from the Commission to the European Parliament on the Community's anti-dumping and anti-subsidy activities (1991)*, Brussel, 1992.

Consumenten en gebruikers lijken de dupe te worden van hogere prijzen als gevolg van de heffingen.

Een eerste blik op de EG-verordening die het beleid uiteenzet, zal de lezer de indruk geven dat alles gedaan is om de belangen van de verschillende partijen op een objectieve manier te behartigen. De praktijk bewijst echter steeds vaker het tegendeel. Dit komt vooral door de problemen bij de praktische toepassing van de verordening:

- de berekening van dumpingmarges is afhankelijk van de situatie (wat is een 'normale' prijs voor een produkt en hoe wordt de exportprijs bepaald?);
- de definitie van schade is niet nauwkeurig genoeg opgesteld. Het is bij voorbeeld niet duidelijk welke factoren wel en welke niet beschouwd moeten worden. Deze benadering wekt de indruk dat het beleid willekeurig is of afhankelijk van de bruikbaarheid van deze factoren bij het bereiken van gewenste conclusies;
- de verordening is op een dusdanige manier geformuleerd en heeft in de loop van de tijd zoveel aanpassingen ondergaan dat de instellingen van de EG een hoge mate van interpretatievrijheid hebben verkregen. Dit is met name het geval bij het vaststellen van de schademarge en de causaliteit.

Een veel gehoorde kritiek op het anti-dumpingbeleid is dat het op de korte termijn leidt tot het voordelen van Europese industrieën ten nadele van consumenten en/of industriële gebruikers. Bij zowel de berekening van de schademarge als het analyseren van causaliteit worden willekeurige methodes gebruikt. Naast de gevolgen die het beleid heeft op prijzen en het daaruit voortvloeiend effect op consumenten en gebruikers, kent het EG-beleid belangrijke lange-termijnaspecten. Bedrijfstakken met verouderde technologieën, overcapaciteit of andere kenmerken die onder geen beding kunnen worden gereduceerd aan dumping, blijven, onder het motto van bescherming van de werkgelegenheid, afgeschermd van invloeden van buitenaf. Deze verkapt vorm van protectie is op de korte termijn beschouwd begrijpelijk, maar heeft grote gevolgen voor de lange-termijnefficiëntie van Europese bedrijfstakken. Het resultaat is dat het beleid zijn doel voorbij schiet. In plaats van korte-termijnbescherming ter verbetering van de efficiëntie, bereikt het anti-dumpingbeleid het tegenovergestelde. Impulsen van buitenaf worden geneutraliseerd en mismanagement wordt zo niet beloond, dan toch wel getolereerd.

In dit artikel wordt beschreven hoe de uitvoering van het beleid kan worden verbeterd. Het nut van het anti-dumpingbeleid zelf wordt hier niet ter discussie gesteld<sup>5</sup>. Omdat de berekening van dumpingmarges al uitgebreid is behandeld in de literatuur, beperk ik mij hier tot een analyse van schademarges en causaliteit.

### Schademarges

Het anti-dumpingbeleid heeft als doel geleden schade te compenseren of toekomstige schade te voorkomen. De methode van de EG ter vaststelling van de

geleden schade is zeer controversieel<sup>6</sup>. Allereerst wordt een lange, niet uitputtende lijst van factoren opgesomd aan de hand waarvan een algemeen beeld van de situatie in de betreffende bedrijfstak geschetst wordt. De schademarge zelf wordt echter uitsluitend door middel van een prijsvergelijking berekend<sup>7</sup>. De 'normale' verkoopprijs van EG-producenten (de prijs van een goed indien er geen sprake zou zijn van dumping of de gewenste prijs om een redelijk niveau van winstgevendheid te behouden) wordt vergeleken met de exportprijs (cif of gecalculeerd op basis van kostprijs) van de gedumpte goederen. De vraag rijst waarom deze lange lijst van factoren bij de analyse van de geleden schade betrokken wordt indien men alleen de *prijs* gebruikt bij het berekenen van de marge. Een reden hiervoor zou kunnen zijn dat een negatieve uitkomst van het algemene beeld gebruikt wordt bij de berekening van de schademarge. Het begrip is namelijk zo gedefinieerd dat men bij de berekening over vrij veel interpretatievrijheid beschikt.

Hoewel het onvermijdelijk is om prijzen te gebruiken ter berekening van dumpingmarges (dumping is een prijsbeleid), kleeft er een aantal nadelen aan het gebruik van prijzen ter bepaling van schade. Zowel het bepalen van de streefprijs voor een bepaald goed als het bepalen van de exportprijs gebeurt onvermijdelijk op grond van subjectieve interpretaties. Bovendien speelt de invloed die marketleiders hebben op prijzen een niet onbelangrijke rol. Messerlin heeft aangetoond dat prijzen fluctueren naar gelang de fase waarin de anti-dumpingprocedure zich bevindt, zonder dat er verklarende veranderingen in de vraag naar of het aanbod van het produkt merkbaar waren<sup>8</sup>.

Het gebruik van prijzen ter vaststelling van schade heeft dus geleid tot twee belangrijke onduidelijkheden rond de procedure. Allereerst is er tot op heden geen duidelijkheid omtrent de methode die de EG gebruikt om EG- en exportprijzen te berekenen. De mogelijkheden zijn veelvoudig: gemiddelde prijzen, streefprijzen, kostprijzen of zelfs prijzen van een referentieland. Volgens veel critici is de keuze afhankelijk van de uitkomst. Het tweede aspect is het gebruik van prijzen zelf als maatstaf voor schade. Belangrijkste punt van kritiek is hier dat prijzen nooit een betrouwbaar criterium kunnen zijn door hun beïnvloedbare karakter. Niet alleen zijn de EG-instellingen vrij in hun interpretatie, ook schromen (samenwerkende) bedrijven of monopolisten niet prijzen te laten variëren om zo de uitkomst van een procedure in hun voordeel te beslechten.

5. Voor een analyse van het nut van het anti-dumpingbeleid zelf, zie: P. Nicolaides en R. van Wijngaarden, *Reform of anti-dumping regulations: the case of the EC*, European Institute of Public Administration, Maastricht, 1993.

6. Zie artikel 4 van verordening nr. 2423/88.

7. E. Vermulst en P. Waer, Further changes in the EEC anti-dumping regulation, a codification of controversial methodologies, *Journal of World Trade*, 1989, nr. 2; Idem, The calculation of injury margins in EC anti-dumping proceedings, *Journal of World Trade*, 1992, nr. 1.

8. P.A. Messerlin, Anti-dumping regulations or pro-cartel law? The EC chemical cases, *The World Economy*, 1990, nr. 4.

Tabel 1. Berekend verlies in verkopen als gevolg van dumping<sup>a</sup>

Zaak	Produkt	Verkopen einde procedure	Verkopen met onveranderd marktaandeel	Schade	Toename gedumpte goederen
L55/90	Glutaminezuur	17.853	21.738	3.885	3.814
L152/90	Kogellagers	115,7	119,6	3,9	28,3
L188/90	Tungsten lampen	6.536.000	12.565.000	6.029.000	6.138.000
L313/90	Cassettebanden	86	119	33	14
L365/90	Espadrilles	13,1	29,5	6,4	14,5
L14/91	Kleurentelevisies	2.964	5.244	2.280	1.192
L106/91	Videobanden	78,0	85,9	7,9	37,5
L133/91	Zakaanstekers	266,0	344,8	78,8	44,0
L138/91	Oxaalzuur	3.488	3.681	193	2.084
L276/91	Polyester garens	157.150	168.163	11.013	9.376

a. Cijfers in hoeveelheden, conform de in de EG-onderzoeken gehanteerde eenheden.

Bron data: *Official Journal of EC*, eigen berekeningen.

### Causaliteit

De volgende cruciale stap in een anti-dumpingonderzoek is het vaststellen van causaliteit tussen schade en gedumpte import. Als causaliteit niet bewezen kan worden, dan zijn de instellingen van de EG noodzaak de procedure af te sluiten. Dit is echter nog nooit voorgekomen. In de loop der jaren is duidelijk geworden dat wanneer zowel dumping als schade geconstateerd wordt, dumping onvoorwaardelijk als oorzaak van de schade wordt aangewezen<sup>9</sup>. Het onderzoek naar causaliteit bestaat dus tot op heden alleen uit het erkennen van het gelijktijdig voorkomen van deze twee factoren. Artikel 4, paragraaf 1 van de verordening stelt dat andere factoren (zoals bij voorbeeld een afnemende vraag naar het produkt), die zowel afzonderlijk als gecombineerd de EG-industrie negatief beïnvloeden, niet mogen worden toegewezen aan de gedumpte of gesubsidiëerde goederen. Met andere woorden, de verordening vereist wel degelijk een analyse naar de oorzaken van de geleden schade. Indien deze (gedeeltelijk) valt toe te schrijven aan andere factoren, dan dient daar rekening mee gehouden te worden bij de bepaling van de heffingen.

### Een alternatief

Een alternatief voor de berekening van schademarges moet worden gezocht onder de andere gevolgen van dumping voor de EG-industrie. In de literatuur onderscheidt men drie belangrijke effecten<sup>10</sup>:

- het prijseffect: de lagere prijs van gedumpte goederen leidt tot een algemene prijsverlaging in de concurrerende EG-industrie;
- het outputeffect: door de toegenomen concurrentie zal het marktaandeel van de betrokken EG-bedrijfstuk afnemen;
- verliezen voor de EG-industrie: met name een vermindering van het producentensurplus en de gevolgen voor werknemers met onvrijwillig ontslag.

Zoals is gebleken uit het voorgaande is het prijseffect een weinig betrouwbaar criterium. Als één van

de twee andere gevolgen een meer betrouwbare methode oplevert, kan het interessant zijn dit als een alternatief te beschouwen. Aangezien het producentensurplus en het aantal onvrijwillig werklozen zeer moeilijk te meten zijn en dus niet voldoen aan de basisvoorwaarden, moet worden bekeken of het outputeffect (weergegeven door een verschuiving in marktaandeel) van toepassing kan zijn.

Het eerste voordeel is dat het marktaandeel geen (marketing)instrument is. Geen enkel bedrijf zal zich wagen aan een verlaging van het marktaandeel om zo een voordelige uitkomst van een onderzoek te bewerkstelligen. Een lager marktaandeel is alleen met relatief grote verliezen terug te winnen. Ten tweede is het marktaandeelcriterium minder controversieel dan het prijs criterium. Het vergelijken van marktaandelen uit verschillende periodes (voor en nadat dumping heeft plaatsgevonden) is minder gevoelig voor interpretaties dan het gebruik van prijzen. Natuurlijk kan er bij het vaststellen van marktaandelen ook sprake zijn van enige subjectiviteit. Het Europese mededingingsrecht heeft hier echter duidelijke criteria voor.

Als men marktaandelen wil gebruiken voor de bepaling van schade, dan moet er wel een methode ontwikkeld worden om vast te stellen in welke mate een verandering in marktaandelen toegeschreven kan worden aan dumping, met andere woorden de causaliteit moet worden bepaald. Die methode moet eenvoudig, duidelijk en minder gevoelig voor subjectieve interpretatie zijn dan de prijsmethode. De uitheffingen voortvloeiende bescherming moet tijdelijk zijn en zodanig berekend worden dat alleen de door dumping geleden schade verwerkt wordt. Wanneer de instellingen van de EG het nodig achten om betrokken te raken bij niet-concurrerende Europese industrieën, dan moeten daar bestaande en meer effectieve methoden voor gebruikt worden, zoals het mededingings- en industriële beleid. Het alternatieve beleid dat hieronder uiteengezet wordt behoeft dus alleen de direct aanwijsbare gevolgen van dumping te compenseren. Daartoe moeten twee stappen worden genomen.

### Schadeberekening

De respectieve marktaandelen van de Europese industrie aan het begin en aan het einde van de betreffende periode worden met elkaar vergeleken. Wanneer het marktaandeel verminderd is, wordt het verkoopniveau berekend dat gerealiseerd zou worden met het marktaandeel uit het begin van de periode<sup>11</sup>. Tabel 1 toont het verlies in verkopen door marktaandeelverlies.

9. I. van Bael, EEC anti-dumping law and procedure revisited, *Journal of World Trade*, 1990, nr. 2.

10. Zie bij voorbeeld: T. Murray en D.J. Rousslang, A method for estimating injury caused by unfair trade practices, *International Review of Law and Economics*, 1989, nr. 9.

11. Uit de in 1990 en 1991 met voorlopige heffingen afgesloten gevallen werden er tien geselecteerd op beschikbaarheid van relevante data.

### Causaliteit

Als men kan bewijzen welk gedeelte van de in tabel 1 berekende schade toegewezen kan worden aan dumping dan heeft men aan de voorwaarde van causaliteit voldaan. Hiervoor is een eenvoudige analyse gebruikt die gebaseerd is op een model van vraag en aanbod. Het model, ontwikkeld door K. Kelly, gaat uit van twee vooronderstellingen<sup>12</sup>. Ten eerste wordt een lineair model verondersteld, hetgeen een exacte analyse van de gevolgen van dumping door middel van een componentenanalyse mogelijk maakt. Ten tweede wordt verondersteld dat de goederen homogeen zijn. Deze laatste veronderstelling ligt, gezien de aard van de betrokken produkten, niet ver van de werkelijkheid af. Om causaliteit te berekenen moet men dus het effect van gedumpte importgoederen isoleren. Beschouw het model:

$$\begin{aligned} D &= a + bP & b < 0 \\ S' &= d' + f'P & f' > 0 \\ S'' &= d'' + f''P & f'' > 0 \\ D &= S' + S'' \end{aligned}$$

waar D de vraag naar het produkt is, S' de verkopen van de EG-industrie zijn, en S'' het aanbod van importgoederen is. De parameters b, d' and d'' zijn de shift-parameters van het model, en zijn functies van de exogene variabelen die het aanbod en de vraag bepalen. Het is dan mogelijk om de evenwichtswaarden voor de prijs, de verkopen van de EG-industrie en de import te bepalen. Om tot een schatting van de geleden schade te komen moet men de verandering in EG-verkopen als gevolg van een toename van de import kunnen isoleren. Dit kan op een betrekkelijk eenvoudige manier<sup>13</sup>. Allereerst moet men S' afleiden uit het evenwichtsmodel. Vervolgens kan men door gebruik te maken van de afgeleiden van a, d' en d'' de verandering van S' opsplitsen naar oorzaken: verandering van de vraag, verandering van EG-aanbod en verandering van importaanbod. Uit deze vergelijking isoleert men ten slotte  $\Delta S'(m)$ , de verandering in EG-verkopen als gevolg van een verandering van importaanbod. Met behulp van elasticiteiten kan men dan deze waarde berekenen:

$$\Delta S'(m) = \{w' \mu' (\mu'' M^* P^* - M^*)\} / \{\epsilon - w' \mu' - w'' \mu''\}$$

Voor berekening van M\* moet men dan dezelfde methode gebruiken als voor de schadeberekening, rekening houdend met de groei van de markt<sup>14</sup>. De resultaten zijn opgenomen in tabel 1.

### Resultaten

Voor de berekening van de waarden van  $\Delta S'(m)$  zijn de meeste gegevens te vinden in de verordeningen. Alleen de elasticiteiten moeten geschat worden. Daar verschillende waarden voor de elasticiteiten tot zeer uiteenlopende resultaten leiden, is het van belang dat dit op een objectieve manier gebeurt. Ter illustratie zullen hier twee combinaties van elasticiteiten worden gebruikt, met dezelfde waarden voor de verschillende produkten. Het valt niet binnen de context van dit artikel om een elasticiteiten-analyse toe te passen. De combinaties van elasticiteiten die hier gebruikt worden zijn overgenomen van Ryan en Gibson<sup>15</sup>.

Tabel 2. Schadeberekeningen met verschillende combinaties van elasticiteiten<sup>a</sup>

Zaak	Schade (tabel 1)	S'(m) met $\epsilon = -1,0^b$ $\mu' = 0,8$ $\mu'' = 0,7$	$\Delta S'(m)$ met $\epsilon = -3,0$ $\mu' = 0,4$ $\mu'' = 0,3$
L55/90 Glutaminezuur	3.885	2.060	434
L152/90 Kogellagers	3,9	6,0	1,2
L188/90 Tungsten lampen	6.029.000	1.730.638	428.410
L313/90 Cassettebanden	33	3,9	0,7
L365/90 Espadrilles	16,4	2,2	0,6
L14/91 Kleurentelevisies	2.280	0.425	0.101
L106/91 Videobanden	7,9	7,4	1,5
L133/91 Zakaanstekers	78,8	16,6	4,2
L138/91 Oxaalzuur	193	216	44
L276/91 Polyester garens	11.013	4.034	1.023

a. Cijfers in hoeveelheden, conform de in de EG-onderzoeken gehanteerde eenheden.

b.  $\epsilon$ : elasticiteit van de vraag;  $\mu'$ : elasticiteit van EG-aanbod;  $\mu''$ : elasticiteit van importaanbod;

Bron: *Official Journal of the EC*, eigen berekeningen.

Slechts in twee van de twintig berekende gevallen (kogellagers en oxaalzuur, met  $\epsilon = -1,0$ ,  $\mu' = 0,8$  en  $\mu'' = 0,7$ ) valt de geleden schade volledig toe te wijzen aan dumping. Dit betekent dat, met de gestelde elasticiteiten, acht van de tien EG-industrieën ook schade hadden geleden indien er geen dumping was geweest. Anti-dumpingheffingen moeten dan zo gesteld worden dat ze de verliezen in verkopen van

12. K. Kelly, The analysis of causality in escape clause cases, *The Journal of Industrial Economics*, 1988, nr. 2.

13.  $P = \{d' + d'' - a\} / \{b - f' - f''\}$

$S' = d' + \{f'(d' + d'' - a)\} / \{b - f' - f''\}$

$S'' = d'' + \{f''(d' + d'' - a)\} / \{b - f' - f''\}$

Het verschil in EG-verkopen als gevolg van een verandering in importaanbod over de betreffende periode kan dan als volgt geschreven worden:

$\Delta S'(m) = (S')' \Delta a + (S')' \Delta d' + (S')' \Delta d''$

waar (S')' de afgeleide is van S' naar respectie a, d' en d''.

Met:

$\Delta a = -(b \Delta P - \Delta S' - \Delta S'')$

$\Delta d' = -(f' \Delta P - \Delta S')$

$\Delta d'' = -(f'' \Delta P - \Delta S'')$

opgenomen in de vergelijking van  $\Delta S'(m)$ , kunnen we de volgende vergelijking bepalen:

$\Delta S'(m) = \{f' (f' \Delta P - \Delta S')\} / \{b - f' - f''\}$

Deze vergelijking kan met behulp van elasticiteiten als volgt herschreven worden:

$\Delta S'(m) = \{w' \mu' (\mu'' M^* P^* - M^*)\} / \{\epsilon - w' \mu' - w'' \mu''\}$

w': oorspronkelijk marktaandeel van de EG-industrie;

w'': oorspronkelijk marktaandeel van de gedumpte importgoederen;

$\mu'$ : elasticiteit van EG-aanbod;

$\mu''$ : elasticiteit van importaanbod;

$\epsilon$ : elasticiteit van de vraag;

M': hoeveelheid gedumpte import aan het begin van de periode;

P\*: procentuele verandering in prijzen;

M\*: absolute verandering in de hoeveelheid gedumpte goederen.

14. Men berekent de hoeveelheid gedumpte importgoederen ervan uitgaand dat het marktaandeel identiek zou zijn gebleven en vergelijkt dat met de werkelijke import.

15. De elasticiteiten worden ook gebruikt door K. Kelly. De aanbod-elasticiteiten zijn verlaagd naar 'Europese' normen, de vraag-elasticiteiten zijn identiek.

**Tabel 3. Berekende heffingen die schade door dumping compenseren vergeleken met de EG-heffing (in procenten)**

Zaak	Produkt	Heffing met: $\epsilon = -1,0$ $\mu' = 0,8$ $\mu'' = 0,7$	Heffing met: $\epsilon = -3,0$ $\mu' = 0,4$ $\mu'' = 0,3$	Gemiddelde EG-heffing
L55/90	Glutaminezuur	11,54	7,29	<10,0
L152/90	Kogellagers	3,37	3,11	6,7
L188/90	Tungsten lampen	26,48	19,66	78,6
L313/90	Cassettebanden	4,53	2,44	12,35
L365/90	Espadrilles	16,79	13,74	bodemprijs
L14/91	Kleurentelevisies	14,27	10,22	9,75
L106/91	Videobanden	9,49	5,77	25,8
L133/91	Zakaanstekers	6,24	4,74	20,75
L138/91	Oxaalzuur	5,53	3,78	13,4
L276/91	Polyester garens	2,57	1,95	15,8

Bron: *Official Journal of the EC*, eigen berekeningen.

tabel 2 compenseren. Met de veronderstelling van homogene produkten, en rekening houdend met de vraagelasticiteiten, zal een prijsverhoging van gedumpte import door heffingen tot een toename van de vraag naar EG-produkten leiden. De geleden schade aan de EG-industrie wordt dan gecompenseerd. Indien deze prijsverhoging lager is dan de prijsverhoging als gevolg van het huidige EG-beleid, kan men bovendien spreken van een relatief verbeterd inkomenseffect voor de consument. De alternatieve heffingen zijn opgenomen in tabel 3.

Uit tabel 3 blijkt dat alleen in het geval van kleurentelevisies de heffingen in beide gevallen hoger liggen dan de (gemiddelde) EG-heffing. Hieruit kan men de conclusie trekken dat, rekening houdend met de simplificaties van het model, de heffingen van de EG consequent te hoog zijn. Natuurlijk kan het eenvoudige model aangepast worden naar een gedifferentieerd produkt. Dit vergt onderzoek naar kruiselasticiteiten. De resultaten zullen niet aanzienlijk verschillen. Het vaststellen van de elasticiteiten lijkt de cruciale stap in deze methode. Berekeningen met lange-termijnwaarden voor  $\epsilon$ ,  $\mu'$  en  $\mu''$  leveren heffingen op die enkele malen hoger zijn dan de EG-heffingen. Hier moet echter worden benadrukt dat de anti-dumpingheffingen volgens de verordening korte-termijnbescherming moeten opleveren en niet structureel bedoeld zijn.

De vraag rijst wat er moet gebeuren als bedrijven geen marktaandeel verliezen en er toch sprake is van dumping. Hoewel dit niet veel voorkomt (in 1990 en 1991 kwam het bij ongeveer 10% van de gevallen voor), ligt het voor de hand dat er dan niet zonder meer kan worden geconcludeerd dat er geen schade is opgetreden. Een oplossing zou kunnen zijn om het toekomstige verlies aan marktaandeel te becijferen, een methode die echter ook zeer gevoelig is voor subjectieve interpretatie.

### Conclusie

De huidige kritiek op het anti-dumpingbeleid van de EG lijkt gedeeltelijk gebaseerd te zijn op een gebrek aan richtlijnen voor de berekening van sleutelcriteria in de procedure. De schade aan bedrijven wordt be-

rekend op basis van een criterium dat onderhevig is aan manipulatie (prijzen), en het blijkt zonder meer verondersteld te worden dat aan de causaliteitsvoorwaarde is voldaan. Indien men voor de schademeting het verlies aan marktaandeel gebruikt en voor de causaliteit een eenvoudige economische analyse toepast, dan blijkt dat de werkelijke EG-heffingen tot acht maal hoger liggen.

Hoewel de hier gebruikte methode zeker niet zonder verfijning toepasbaar is, kan men toch een aantal voorlopige conclusies formuleren. Voor- en nadelen van hoge heffingen zijn algemeen bekend. Voordelen zijn voornamelijk te vinden aan de kant van de EG-producenten, die als gevolg hiervan bescherming genieten ten opzichte van concurrerende landen en/of bedrijven, en aan de kant van de Europese werkgelegenheid. Nadelen van hoge heffingen zijn evident: de lange-termijn concurrentiepositie van EG-industrieën wordt erdoor verzwakt, een effect dat de korte-termijnvoordelen teniet zal doen. Bovendien betaalt de Europese consument hogere prijzen dan de prijzen die op een concurrerende wereldmarkt zouden zijn bepaald. Het anti-dumpingbeleid verwordt op deze manier tot een slechte variant van de veel besproken Europese industriële politiek. Met andere woorden, anti-dumpingbeleid moet zich blijven richten op het doel waarvoor het beleid is opgezet, namelijk korte-termijnbescherming van industrieën, zodat deze zich kunnen aanpassen aan een concurrerende omgeving. Alleen als deze omgeving haar concurrentiepositie op een 'oneerlijke' manier verkrijgt, dan is een lange-termijnaanpak gerechtvaardigd.

**R.J. van Wijngaarden**